

**KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN**

ZAAK VAN VRM t. NV SBS BELGIUM

(dossier nr. 2012/067)

BESLISSING
nr. 2012/032

8 oktober 2012

In de zaak van VRM tegen NV SBS Belgium,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr J. KAMOEN, *voorzitter*,
Mevr L. D'HAENENS, *ondervoorzitter*,
Dhr H. BLOEMEN,
Mevr D. DE POOT,
Mevr F. FIERS,
Mevr B. NIELANDT,
Dhr R. OTTEN, *leden*

en Mevr M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 8 oktober 2012,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de opdracht van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen (hierna: de Tweede Kamer) van de Vlaamse Regulator voor de Media (hierna: VRM) van 3 juli 2012, werd een onderzoek ingesteld door de onderzoekscel van de VRM naar de uitzendingen van de serie 'Sex and the City'.

Het betreft de aflevering 'Hot Child in the City', zoals uitgezonden op 26 juni 2012 in het omroepprogramma VIJFtv van NV SBS Belgium.

De VRM heeft per brief van 6 juli 2012 aan NV SBS Belgium een kopie opgevraagd van deze aflevering. Deze werd op 3 augustus 2012 aan de VRM bezorgd.

2. Op 3 september 2012 legt de onderzoekscel van de VRM aan de Tweede Kamer een onderzoeksrapport voor aangaande hiervoor vermelde uitzending.

3. Op 11 september 2012 beslist de Tweede Kamer van de VRM om, op basis van de vaststellingen in het onderzoeksrapport, tegen NV SBS Belgium (hierna: SBS), met maatschappelijke zetel Fabrieksstraat 55 te 1930 Zaventem, een procedure op tegenspraak op te starten.

4. De beslissing om een procedure op tegenspraak op te starten wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 12 september 2012 aan SBS meegedeeld.

5. MTV bezorgt op 26 september 2012 schriftelijke opmerkingen aan de VRM.

Op de hoorzitting van 8 oktober 2012 wordt SBS vertegenwoordigd door Philippe Bonamie, Chief Operating Officer.

DE FEITEN

6.1. De onderzoeksceel stelt vast dat op 26 juni 2012 de aflevering 'Hot Child in the City' van de serie 'Sex and the City' tussen 19u15 en 20u wordt uitgezonden in het omroepprogramma VIJFtv.

Bij aanvang van de uitzending wordt in de linkerbovenhoek van het beeldscherm gedurende ongeveer 7 seconden een transparant '12+' symbool getoond. Bij herneming van het programma na de reclameonderbreking verschijnt hetzelfde symbool gedurende 8 seconden in beeld. De aflevering wordt niet voorafgegaan door een akoestische waarschuwing.

De aflevering wordt eenmaal onderbroken voor de uitzending van een reclameblok.

6.2. Bij beslissing nr. 2007/016 van 3 april 2007 heeft de Tweede Kamer van de VRM een inbreuk vastgesteld op artikel 96, §1, tweede en derde lid, van de decreten betreffende radio-omroep en televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, wegens uitzending op 2 februari 2007 van bovenvermelde aflevering van 'Sex and the City'. SBS kreeg hiervoor een waarschuwing.

TOEPASSELIJKE REGELS

7. Artikel 42 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (hierna: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“Art. 42. Lineaire televisieomroeporganisaties mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pornografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen.

Deze bepaling geldt ook voor andere programma's die schade kunnen toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma's ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een akoestische waarschuwing of moeten ze gedurende de hele uitzending herkenbaar zijn aan een visueel symbool.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid gelden ook voor aankondigingen van programma's die uitgezonden worden door lineaire televisieomroeporganisaties."

A. Argumenten van SBS

8.1. SBS verwijst in de eerste plaats naar haar deelname aan het overleg over de bescherming van minderjarigen dat door de Tweede Kamer op 17 november 2011 werd georganiseerd.

SBS heeft hierop aan de Tweede Kamer per brief van 14 februari 2012 laten weten welke maatregelen zij in dit kader zou nemen. Daarin gaf zij onder meer aan zich bij het toekennen van leeftijdscores aan programma's te laten inspireren door de Nederlandse Kijkwijzer en het Amerikaanse IMDb. Op basis van deze indeling toont de omroeporganisatie een waarschuwing bij het begin van het programma en kort na elke onderbreking. SBS gaf ook aan het uitzenduur van programma's te bepalen op basis van de toegekende leeftijdscores.

SBS wijst erop dat zij bij de uitzending van bovengenoemde aflevering haar beschreven beleid heeft gevolgd. De omroeporganisatie is van oordeel dat zij er terecht van uit mocht gaan dat deze maatregelen volstonden, aangezien zij nooit een reactie van de VRM heeft gekregen op haar brief van 14 februari 2012.

8.2. Volgens de omroeporganisatie is er in voorliggend geval geen sprake van een uitzending die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig kan aantasten, overeenkomstig artikel 42, eerste lid, van het Mediadecreet. De vaststellingen van de onderzoekscel wijzen daar, aldus SBS, ook niet op.

8.3. SBS is van oordeel dat evenmin artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet is geschonden.

Het programma 'Sex and the City' kan volgens het Kijkwijzer systeem van het NICAM, waarnaar SBS teruggrijpt bij gebrek aan Vlaamse richtlijnen, seksueel getinte scènes en grof taalgebruik bevatten en wordt aldus geschikt bevonden voor kijkers ouder dan 12 jaar.

Volgens de omroeporganisatie is een uitzenduur rond 19u30 voor deze leeftijdscategorie derhalve niet uitzonderlijk. SBS geeft hierbij aan dat in Nederland de serie op de zender Net5 werd uitgezonden rond 20u.

Aangezien VIJFtv (intussen VIJF) gericht is op vrouwen tussen 20 en 49 jaar oud, is het uurslot 19u-20u volgens SBS het meest geschikte uitzenduur. SBS legt een overzicht voor van de gemiddelde leeftijd van de kijkers van de desbetreffende aflevering, waaruit blijkt dat geen enkele kijker jonger was dan 12 jaar en 78% van de kijkers meerderjarig.

SBS wijst voorts op het feit dat aan het begin van de aflevering en na de onderbreking het '12+' logo gedurende enkele seconden duidelijk werd weergegeven, waarmee aan de technische vereisten van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet is voldaan.

SBS wenst daarenboven te beklemtonen dat de ouders uiteindelijk zelf verantwoordelijk zijn voor wat hun kinderen op televisie morgen bekijken.

8.4. SBS is tenslotte van oordeel dat de uitzending in de context van de huidige tijdsgeest moet worden geplaatst en niet in die van vijf jaar geleden, namelijk ten tijde van de beslissing nr. 2007/016. De omroeporganisatie is van mening dat de gevoeligheid van jonge kijkers t.a.v. onderwerpen zoals seks en drugs veel is veranderd. Ze verwijst hiervoor onder meer naar het internet waar shockerende beelden maar één muisklik verwijderd zijn van de onschuldige – vaak minderjarige – surfer en naar andere televisiezenders waar videoclips met grof taalgebruik en expliciete beelden op elk moment van de dag worden uitgezonden.

SBS voert aan dat zij de waarschuwing opgelegd bij beslissing nr. 2007/016 niet eenvoudigweg naast zich heeft neergelegd, maar een '12+' logo bij de reeks 'Sex and the City' heeft aangebracht, waardoor zij er te goeder trouw mocht van uitgaan dat de betwiste aflevering ditmaal wel op een gerechtvaardigde manier werd uitgezonden. Indien de Tweede Kamer toch een inbreuk op het Mediadecreet zou vaststellen, meent de omroeporganisatie dat een waarschuwing als sanctie kan volstaan.

B. Beoordeling

9.1. De Tweede Kamer stelt vast dat SBS op 26 juni 2012 de aflevering 'Hot Child in the City' van de serie 'Sex and the City' tussen 19u15 en 20u heeft uitgezonden in het omroepprogramma VIJFtv. Het betreft dezelfde aflevering, uitgezonden binnen hetzelfde uurslot, als de aflevering die het voorwerp was van beslissing nr. 2007/016 van 3 april 2007 van de Tweede Kamer van de VRM. Dit wordt niet door SBS betwist.

Anders dan bij de uitzending op 22 februari 2007 heeft SBS op 26 juni 2012 bij aanvang van het programma en na de reclameonderbreking in de linkerbovenhoek van het beeldscherm gedurende ongeveer 7 seconden een transparant '12+' symbool getoond.

In beslissing nr. 2007/016 heeft de Tweede Kamer de uitzending getoetst aan artikel 96, § 1, van de decreten betreffende radio-omroep en televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005. Dit artikel bevat net als artikel 42 van het

huidige Mediadecreet enerzijds een absoluut verbod op uitzendingen die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen “ernstig zouden kunnen aantasten” en anderzijds een relatief verbod met betrekking tot uitzendingen die “schade zouden kunnen toebrengen”.

De Tweede Kamer heeft toen vastgesteld dat de inhoud van de aflevering ‘Hot Child in the City’, schade kan toebrengen aan de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen. De zeer expliciete beelden van een man die masturbeert met voor zich blootblaadjes die duidelijk in beeld worden gebracht kunnen schadelijk zijn voor kinderen jonger dan 12 jaar.

SBS geeft zelf aan dat de serie ‘Sex and the City’ (onder meer seizoen drie, waartoe de onderzochte aflevering behoort) via de Kijkwijzer, het Nederlandse classificatiesysteem om onder meer films en televisieprogramma’s te voorzien van informatie over hun mogelijke schadelijkheid voor jeugdigen, volgend classificatieresultaat krijgt: let op met kinderen tot 12 jaar.¹

Gelet op het voorgaande is de Tweede Kamer, overeenkomstig haar beoordeling in beslissing nr. 2007/016 van 3 april 2007, van oordeel dat de inhoud van de uitgezonden aflevering van dien aard is dat ze voor sommige minderjarigen leeftijds- en ontwikkelingsinadequaaf is en dat zij schade kan toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen overeenkomstig artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet.

9.2. Uitzendingen die onder het relatieve verbod van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet vallen mogen toch worden getoond indien ofwel door technische maatregelen (codering) ofwel door de keuze van het tijdstip van uitzending wordt gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. Bij dergelijke ongecodeerde uitzendingen moet bovendien, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

In toepassing van artikel 42, tweede lid, van het Mediadecreet dient de Kamer na te gaan in hoeverre door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen werd gewaarborgd dat minderjarigen de uitzendingen normaliter niet konden bekijken.

De Tweede Kamer stelt vast dat de onderzochte aflevering van ‘Sex and the City’ werd uitgezonden tussen 19u15 en 20u, zoals ook het geval was op 2 februari 2007. Ze handhaaft haar standpunt dat een programma, dat schadelijk kan zijn voor kinderen beneden de 12 jaar, vóór 20u uitzenden tot gevolg heeft dat niet wordt gewaarborgd dat minderjarigen in het verzorgingsgebied of zendgebied de uitzendingen normaliter niet zullen zien of beluisteren. De kijkcijfers die zijn voorgelegd op basis van een kijkerspanel van beperkte omvang, volstaan niet om dit te weerleggen. De

¹ Zie website Kijkwijzer: <http://www.kijkwijzer.nl/index.php?id=26&i=59458>

omroeporganisatie had de nodige voorzorgen kunnen en moeten nemen om op dat tijdstip geen leeftijdsinadequate beelden uit te zenden.

De Tweede Kamer merkt hierbij op dat volgens de Nederlandse NICAM-norm, waarnaar SBS zelf zegt terug te grijpen, programma's die een leeftijdsadvies van 12 krijgen, alleen na 20u mogen worden uitgezonden.

Artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet bevat een bijkomende voorwaarde: bij ongecodeerde uitzendingen moet, naast de keuze van het tijdstip van uitzending, een akoestische waarschuwing of visueel symbool worden gebruikt.

De regelgeving vereist dat een programma gedurende de *hele* uitzending herkenbaar moet zijn aan een visueel symbool. Aan het begin van de aflevering en na de onderbreking gedurende meerdere seconden een '12+' logo in beeld brengen, zoals SBS in voorliggend geval heeft gedaan, voldoet niet aan de decretale voorschriften.

Aangezien de Tweede Kamer, overeenkomstig artikel 218, § 3, van het Mediadecreet, uitspraak doet over concrete geschillen, kan zij geen adviezen geven of voorgestelde maatregelen goedkeuren. SBS mocht er dus niet van uitgaan dat de beschreven maatregelen in haar onbeantwoorde brief van 14 februari 2012 volstonden.

Uit het voorgaande volgt dat de bepalingen van artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet niet werden nageleefd bij de uitzending van de aflevering 'Hot Child in the City' van de serie 'Sex and the City' op 26 juni 2012.

De omstandigheid dat vergelijkbaar of zelfs explicieter materiaal vrij beschikbaar zou zijn in andere media of via andere omroeporganisaties – zoals door SBS aangehaald – doet geen afbreuk aan deze overtreding die slechts kan aangerekend worden aan de omroeporganisatie in kwestie en waarover de VRM bevoegd is in toepassing van het Mediadecreet.

9.3. Sanctie

Bovenstaande elementen tonen aan dat SBS een inbreuk heeft gepleegd op artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet. De Tweede Kamer stelt vast dat de inhoud van de aflevering 'Hot Child in the City', binnen de huidige maatschappelijke context, schadelijk kan zijn voor kinderen beneden de 12 jaar. De keuze van het tijdstip van uitzending – in voorliggend geval tussen 19u15 en 20u – heeft niet gewaarborgd dat minderjarigen de uitzending normaliter niet konden bekijken. Tevens ontbrak voorafgaand aan de uitzending de nodige akoestische waarschuwing dan wel het tonen van een visueel symbool gedurende de hele uitzending, zoals voorgeschreven in artikel 42, derde lid, van het Mediadecreet.

Bij het bepalen van de sanctie houdt de Tweede Kamer van de VRM rekening met volgende omstandigheden. Enerzijds heeft SBS een identiek programma opnieuw op hetzelfde vroege tijdstip uitgezonden, nadat ze bij beslissing nr. 2007/016 van 3 april 2007 daarvoor een waarschuwing had

gekregen. Anderzijds heeft SBS maatregelen genomen door aan het begin en na de onderbreking van het programma gedurende meerdere seconden een '12+' logo in beeld brengen.

Gelet op deze omstandigheden is een administratieve geldboete van 2.500 euro in dit geval een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

In hoofde van NV SBS Belgium een inbreuk vast te stellen op artikel 42, tweede en derde lid, van het Mediadecreet;

Overeenkomstig artikel 229, 4°, van het Mediadecreet NV SBS Belgium hiervoor een administratieve geldboete van 2500 euro op te leggen.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 8 oktober 2012.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.